

İÇİNDEKİLER

KAVRAMLAR	1
Coğrafi İşaret	1
Menşe Adı	1
Mahreç İşareti	1
Geleneksel Ürün Adı	1
COĞRAFİ İŞARETİN VE GELENEKSEL ÜRÜN ADININ ÖNEMİ	2
BAŞVURU HAKKI	2
TESCİLİN SAĞLADIĞI HAKLAR	3
Coğrafi İşaret Tescilinin Sağladığı Haklar	3
Geleneksel Ürün Adı Tescilinin Sağladığı Haklar	3
TESCİL EDİLEMeyecek Adlar ve İşaretler	4
COĞRAFİ İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADI TESCİL SÜRECİ	4
BAŞVURUNUN YAPILMASI	5
Coğrafi İşaret	5
Geleneksel Ürün Adı	6
Yabancı Ülke Kaynaklı Başvurular	7
Tescillenebilen Ürün Grupları	7
COĞRAFİ İŞARETLERİN VE GELENEKSEL ÜRÜN ADLARININ DENETİMİ	9
BAŞVURUDA VE TESCİLDE DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ	10
COĞRAFİ İŞARETLER VE GELENEKSEL ÜRÜN ADLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE HAKKIN SONA ERMESİ	10
AVRUPA BİRLİĞİ NEZDİNDE COĞRAFİ İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADI KORUMASI	11
ÖNEMLİ BİLGİLER	11

SUNUŐ

Bu kitapçığın amacı; 10 Ocak 2017 tarihli ve 29944 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'na göre coğrafi işaret veya geleneksel ürün adı olabilecek işaretler için tescil başvurusunda bulunmak isteyenlere yol göstermektir.

Başvurunun hazırlanması, yapılması ve tescil işlemlerini açıklayan bu kitapçıkta yer alan bilgiler yeterli olmadığı takdirde Kurumumuzdan doğrudan bilgi edinilmesi mümkündür

KAVRAMLAR

Coğrafi İşaret

Coğrafi işaret, temel olarak bir yöresel ürün adını ifade eder. Bu anlamda coğrafi işaret, belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işarettir. Coğrafi işaretler menşe adı ve mahreç işareti olarak ikiye ayrılır.

Menşe Adı

Coğrafi sınırları belirlenmiş bir yöre, bölge veya istisnai durumlarda ülkeden kaynaklanan, tüm veya esas özelliklerini bu coğrafi alana özgü doğal ve beşerî unsurlardan alan, üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerin tümü bu coğrafi alanın sınırları içinde gerçekleşen ürünleri tanımlayan adlar menşe adıdır. Menşe adları sadece ait oldukları coğrafi bölgede üretilirler.

Çünkü ürün, niteliklerini ancak ait olduğu yöre içinde üretildiği takdirde kazanabilir. Menşe adına Finike Portakalı ve Malatya Kayısısı örnek gösterilebilir.

Mahreç İşareti

Coğrafi sınırları belirlenmiş bir yöre, bölge veya ülkeden kaynaklanan, belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından bu coğrafi alan ile özdeşleşen, üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerinden en az biri belirlenmiş coğrafi alanın sınırları içinde yapılan ürünleri tanımlayan adlar mahreç işaretidir. Mahreç işaretlerinin, ürünün özelliklerinden en az biri o yöreye ait olmakla birlikte, yöre dışında da üretilebilmesi söz konusudur. Ürünün yöre ile bağı sadece ünü de olabilir. Mahreç işaretine Antep Baklavası, Hereke İpek Halısı örnek gösterilebilir.

Coğrafi bir yer adı içermese dahi menşe adı ve mahreç işaretinde yer alan şartları taşıyan bir ürünü belirtmek için geleneksel olarak kullanılan, günlük dilde yerleşmiş ve coğrafi bir yer adı içermeyen adlar da menşe adı veya mahreç işareti olabilir.

Geleneksel Ürün Adı

Menşe adı veya mahreç işareti kapsamına girmeyen ve ilgili piyasada bir ürünü tarif etmek için geleneksel olarak en az otuz yıl süreyle kullanıldığı kanıtlanan adlar, aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması halinde geleneksel ürün adı olarak tanımlanır:

- Geleneksel üretim veya işleme yöntemi yahut geleneksel bileşimden kaynaklanması.
- Geleneksel hammadde veya malzemeden üretilmiş olması.

Geleneksel ürün adına örnek olarak, baklava, lokum, hoşmerim, pastırma vb. ürünler verilebilir.

COĞRAFI İŞARETİN VE GELENEKSEL ÜRÜN ADININ ÖNEMİ

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescili tek bir üreticinin haklarını değil, tescil belgesindeki şartlara uygun üretim yapan ve pazarlayanların tümünün haklarını korur. Çünkü tescil yöresel, bölgesel ve ülkesel genelliğe sahip olup, sağladığı haklar belli bir kişiye veya bazı kişilere bağlanamaz.

Coğrafi işaretin ve geleneksel ürün adının amacı, tescile konu olan ürünün üretimi, kaynağı gibi bir takım genel niteliklerine bağlı özelliklerden ötürü belli bir üne kavuşmuş ürünlerin korunmasını sağlamaktır. Örneğin leblebi için “Çorum Leblebisi” ibaresi, halı için “Kars El Halısı” ibaresi, kaymak için “Afyon Kaymağı” ibaresi belirli bir kalitenin işareti olarak ortaya çıkmaktadır.

Tüketiciler söz konusu yöre adıyla satılan ürünleri o yöre adına duydukları güven nedeniyle, diğer yerlerde üretilenlere tercih edebilirler. Bu nedenle bir ürün için belirli bir kalite ve aitlik işareti haline gelmiş yer adlarının coğrafi işaret veya geleneksel ürün adı olarak koruma altına alınmasında o yöre halkının menfaatlerinin korunması açısından büyük fayda vardır.

Coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adları, ayrıca, ürüne pazarlama gücü katar ve ürünün gerçek üreticilerini koruyan kolektif bir hak olduğundan kırsal kalkınmaya aracılık eder ve ülke ekonomisine katkı sağlar. Ayrıca bu koruma ile sahte üretimlerin engellenmesi mümkün olduğundan, ürünün gerçek üreticisinin yaşayabileceği olası kazanç kayıpları da önlenmiş olur.

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adını tescil ile korumanın amaç ve faydalarından biri de, bu tescil ibarelerinin gerekli özelliklere haiz olmayan sahte ürünler üzerinde kullanılmasının önüne geçilerek, tüketicinin yanıltılmasına engel olunması ve tescilli ürünün ününden faydalanılmaması, dolayısıyla tüketicinin korunmasına yardımcı olmaktır.

Yukarıda dile getirilen ekonomik faydalarının yanı sıra coğrafi işaret ve geleneksel ürün adları, kültürün korunması açısından da yüksek öneme sahiptir. Bölgelere özgü üretimleri tescil yoluyla korumayı ve yok olmalarını önlemeyi amaçlar.

BAŞVURU HAKKI

Tescilli coğrafi işaretin ve geleneksel ürün adının, şartları sağlayan herkes tarafından üretimi ve pazarlaması yapılabilir de, tescil için başvuru hakkına herkes sahip değildir. Aşağıda sayılan

gerçek veya tüzel kişiler coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescil başvurusunda bulunabilirler:

- Üretici grupları.
 - Ürün veya ürünün kaynaklandığı coğrafi alanla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları.
 - Ürünle ilgili olarak kamu yararına çalışan veya üyelerinin ekonomik çıkarlarını korumaya yetkili dernekler, vakıflar ve kooperatifler.
 - Ürünün tek bir üreticisi varsa, bu durumu ispat etmesi şartıyla ilgili üretici.

TESCİLİN SAĞLADIĞI HAKLAR

Doğal ve beşerî unsurların bir araya gelmesi sonucu gıda, tarım, maden, el sanatları ürünleri ve sanayi ürünlerinden 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda yer alan şartlara uygun olanlar, tescil edilmesi şartıyla, coğrafi işaret veya geleneksel ürün adı korumasından yararlanır.

Tescilli coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adları sicilde belirtilen şartlara uygun olan ürünlerin üretimi veya pazarlamasında faaliyet gösterenler tarafından kullanılabilir. Yani tek bir üretici değil, tescil belgesinde belirtilen şartlarda üretim yapanların veya satışa sunanların tümü tarafından kullanılabilir. Bu kişiler, tescil ettirene, coğrafi işaret ve geleneksel ürün adına yönelik üretim ve pazarlama faaliyeti gösterdiklerine dair bildirimde bulunur. Başvuru yapmanın rolü ise coğrafi işaretin tescil işlemlerini yürütmek, denetim işlemlerinde görev almaktır. Yani coğrafi işaret tescilinin ürüne katma değer sağlamasında başvuru yapan temel rol almakta olup tescil, başvuru yapana inhisari hak sağlamaz.

Coğrafi İşaret Tescilinin Sağladığı Haklar

Coğrafi işaret kullanım hakkına sahip kişiler, üçüncü kişilere karşı aşağıda belirtilen hakların ihlaline karşı yaptırım talep edebilirler. Bu haklar, tescilin Bültende yayımlandığı tarih itibarıyla hüküm ifade eder.

Coğrafi işaret tescilinde belirtilen ürün özelliklerini taşımadığı halde coğrafi işaretin ününden yarar sağlayacak şekilde ya da tescil kapsamındaki ürünler veya bunlarla ilişkilendirilebilecek nitelikteki ürünlerle ilgili olarak coğrafi işaretin veya amblemin ticari amaçlı olarak doğrudan veya dolaylı olarak kullanımı talep üzerine mahkeme tarafından önlenebilir.

Ürünün gerçek menşeyini veya niteliğini belirten açıklamalar yahut stilinde, tarzında, tipinde, türünde, yöntemiyle, orada üretildiği biçimde gibi terimler içerse veya başka bir dile tercüme edilmiş olsa dahi, tescilli coğrafi işaretin, tescil kapsamındaki özelliklerini taşımayan ya da çağrışım yapacak şekilde benzeri olan ürün üzerindeki yanıltıcı kullanımı veya taklidi talep üzerine mahkeme tarafından önlenebilir.

Tescilli coğrafi işareti üzerinde taşıyan ürünün iç veya dış ambalajında, tanıtım ve reklamında veya ürünle ilgili herhangi bir yazılı belgede, ürünün tescil edilmiş doğal veya esas nitelik ve özellikleri ile menşesine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı herhangi bir açıklama veya belirtiyeye yer verilmesi talep üzerine mahkeme tarafından önlenabilir.

Hak sahiplerince tescilli coğrafi işarete ait amblemin tüketiciyi yanıltıcı biçimde kullanımının önlenmesi talep edilebilir.

Geleneksel Ürün Adı Tescilinin Sağladığı Haklar

Geleneksel ürün adı kullanım hakkına sahip kişiler, üçüncü kişilere karşı aşağıda belirtilen hakların ihlaline karşı yaptırım talep edebilirler. Bu haklar, tescilin Bültende yayımlandığı tarih itibarıyla hüküm ifade eder.

Geleneksel ürün adı tescilinde belirtilen ürün özelliklerini taşımadığı hâlde tescilli ürün adı için kullanılması öngörülen amblemin, ürünün ününden yarar sağlayacak şekilde kullanımı

veya tescil kapsamındaki ürünleri andıran ürünlerle ilgili olarak ticari amaçlı kullanımı talep üzerine mahkeme tarafından önlenebilir.

Geleneksel ürün adı tescilinde belirtilen ürün özelliklerini ve tescilli ürün adı için kullanılması öngörülen amblemi taşımadığı hâlde, ürünün iç veya dış ambalajında, tanıtım ve reklamında veya ürünle ilgili herhangi bir yazılı belgede ürünün tescilde belirtilen özellikleri taşıdığına ilişkin yanıltıcı herhangi bir açıklama veya belirtiyeye yer verilmesi veya Tescilli ürün adına ait amblemin tüketiciyi yanıltıcı şekilde kullanımı talep üzerine mahkeme tarafından önlenebilir.

TESCİL EDİLEMeyecek ADLAR VE İŞARETLER

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescili kapsamında tescil edilemeyecek bazı adlar ve işaretler bulunmaktadır. Bu kapsamda aşağıda sayılanlar coğrafi işaret olarak tescil edilemez:

- Menşe adı veya mahreç işareti tanımlarına uymayan adlar.
- Ürünlerin öz adı olmuş adlar.
- Ürünün gerçek kaynağı konusunda halkı yanıltabilecek olan bitki tür ve çeşitleri, hayvan ırkları veya benzeri adlar.
- Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı adlar.
- Yabancı ülke kaynaklı başvurularda kanunda belirtilen şartları taşıyan kişiler tarafından başvurusu yapılmış olmasına rağmen kendi ülkesinde korunmayan, koruması sona eren veya kullanılmayan adlar.
- Tescilli veya başvurusu yapılmış bir coğrafi işaret ile tamamen veya kısmen eş sesli olan ve tüketiciyi yanıltabilecek adlar.

Aşağıda sayılanlar ise geleneksel ürün adı olarak tescil edilmez:

- Geleneksel ürün adı olma şartlarından en az birini yerini getirmeyen adlar.
- Ürünün genel özelliğini ifade eden adlar.
- Ürünün niteliği konusunda halkı yanıltabilecek adlar.
- Kamu düzeni veya genel ahlaka aykırı adlar.
- Yabancı ülke kaynaklı başvurularda kanunda belirtilen şartları taşıyan kişiler tarafından başvurusu yapılmış olmasına rağmen kendi ülkesinde korunmayan, koruması sona eren veya kullanılmayan adlar.

COĞRAFİ İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADI TESCİL SÜRECİ

Tescil başvurusu yapılan coğrafi işarete veya geleneksel ürün adına ait başvuru Kurum tarafından değerlendirilir. İhtiyaç duyulduğu takdirde, konuda uzman bir veya birkaç kurum veya kuruluştan görüş alınır. 6769 sayılı Kanunda belirtilen koşulları sağlayan başvurular Bültende yayımlanır. Bültende yayım tarihinden itibaren üç ay içinde hakkında herhangi bir itiraz yapılmamış, yapılan itirazlar nihai olarak reddedilmiş veya itirazların değerlendirilmesi sonucunda değişikliğe uğramış başvuru, bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde tescil ücretinin

ödenmesi ve ödendiğine ilişkin bilginin aynı süre içinde Kuruma sunulması şartıyla tescil edilir, sicile kaydedilir ve tescil bilgileri Bültende yayımlanır.

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun Resmi Gazete’de yayınlandığı 10 Ocak 2017 tarihinden önce yapılan başvurular, daha önce yürürlükte olan 555 sayılı KHK kapsamında incelenmeye devam edilir. Bu başvurularda itiraz süresi 6 ay olarak işlem görmektedir.

BAŞVURUNUN YAPILMASI

Coğrafi İşaret

Coğrafi işaret başvurusu yapmak için kurumun internet sitesinde işlem formları arasında yer alan Coğrafi İşaret Tescili Başvuru Formu elektronik ortamda eksiksiz olarak doldurulmalıdır. Bu formda ve eklerinde aşağıdaki bilgiler yer almalıdır:

- Başvuru yapanın başvuru hakkına sahip olanlardan hangisine dâhil olduğuna ilişkin bilgi ve belgeler.
- Başvuru yapan gerçek veya tüzel kişinin ürünün tek üreticisi olması halinde, bu hususu ispatlayan bilgi ve belgeler. • Başvuru yapanın kimlik ve iletişim bilgileri.
- Tescili istenen coğrafi işaretin adı, menşe adı veya mahreç işareti olduğuna ilişkin bilgi ile menşe adı veya mahreç işareti tanımına uygunluğunu kanıtlayan bilgi ve belgeler.
- Ürünün hangi ürün grubuna dâhil olduğuna dair bilgi.
- Ürünün tanımı, ürünün ve gerekli hallerde hammaddesinin fiziksel, kimyasal, mikrobiyolojik ve duyuşsal özelliklerini açıklayan teknik bilgi ve belgeler.
- Mahreç işareti başvurularında; ürünün üretimi, işlenmesi ve ürüne ilişkin işlemlerden belirlenmiş coğrafi alan sınırları içinde yapılması gerekenleri açıklayan bilgi ve belgeler.
- Coğrafi işaret tanımı kapsamında coğrafi işaret tesciline konu olan ürünün niteliğinin, ününün, tarihsel geçmişinin veya diğer özelliklerinin söz konusu coğrafi alan ile bağlantısını kanıtlayan bilgi ve belgeler (Gazete, makale, araştırma yazıları vb.).
- Coğrafi işaretin kullanım biçimini, varsa etiketleme ve ambalajlamaya ilişkin özel usulleri açıklayan bilgi.
- Başvuru ücretinin ödendiğine ilişkin bilgi.
- Coğrafi işarete konu ibarenin Latin Alfabesi dışındaki harfleri içermesi halinde, bunların Latin Alfabesindeki karşılığı ve varsa Türkçe çevirisi.

Başvuru yapılırken aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir:

- Üretim metoduna ve varsa ürüne özelliğini veren yerel üretim teknikleri ile usul ve adetlere ilişkin bilgi ve belgeler de başvuru formuna eklenmelidir (Ürüne ait genel üretim metodlarından ziyade, tescile konu olan ürünün varsa yöreye özgü özellikler

taşıyan üretim metodu, üretimde kullanılan özel araçlar ve özellikleri tüm detaylarıyla açıklanmalıdır).

- Ürüne özelliklerini veren ve özdeşleştiği coğrafi alanın sınırları açıkça belirtmeli ayrıca gerekli hallerde harita üzerinde gösterilmelidir.
- Ürünü diğer yörelerde üretilen benzer ürünlerden ayıran özellikler; üretim alanına ait iklim, toprak ve beşeri faktör özelliklerinin ürün üzerindeki ayırt edici etkileri tüm ayrıntılarıyla yazılmalıdır. Bu amaçla daha önce ürünle ilgili yapılmış bilimsel çalışmaların eklenmesi veya böyle bir çalışma yoksa uzman kuruluşlar ile yapılacak bir çalışmayla başvurunun şekillendirilmesi gerekmektedir.
- Başvuru vekil aracılığıyla yapılıyorsa vekilin kimlik ve iletişim bilgileri gereklidir.
- Coğrafi işaret tescil başvurusunda bulunan, ürünün üretimi, işlenmesi veya ilgili diğer işlemleri hakkında yeterliğe sahip, yasal kuruluş biçimine bakılmaksızın herhangi bir dernek, birlik veya benzeri örgütten oluşan tarafsız bir denetim komisyonu oluşturmakla yükümlüdür. Denetim hükümlerine uygun olarak denetim biçimini ayrıntılı olarak açıklayan ve örnek denetim tutanağını da içeren bilgi ve belgelerin başvuru formunda bulunması gerekmektedir.

Geleneksel Ürün Adı

Geleneksel ürün adı başvurusu yapmak için Kurumun internet sitesinde işlem formları arasında yer alan Geleneksel Ürün Adı Tescili Başvuru Formu, elektronik ortamda eksiksiz olarak doldurulmalıdır. Bu formda ve eklerinde aşağıdaki bilgiler yer almalıdır:

- Başvuru yapanın başvuru hakkına sahip olanlardan hangisine dâhil olduğuna ilişkin bilgi ve belgeler. • Başvuru yapanın kimlik ve iletişim bilgileri.
- Geleneksel ürün adı tanımı kapsamında değerlendirilebilmesi için hangi gruba dahil olduğuna dair bilgi ve belgeler (Geleneksel üretim, işleme yöntemi veya geleneksel bileşim kullanılması ya da geleneksel hammadde veya malzemeden üretilmiş olması).
- Ürünün hangi ürün grubuna dâhil olduğuna dair bilgi.
- Ürünün tanımı, ürünün ve gerekli hallerde hammaddesinin fiziksel, kimyasal, mikrobiyolojik ve duyuşal özelliklerini açıklayan teknik bilgi ve belgeler.
- Ürün içeriğinde yer alan hammadde ve diğer bileşenlerin özellikleriyle birlikte ürün karakteristiğine işaret eden ürün hazırlama tekniklerinin de açıklandığı üretim metodunu gösteren bilgi ve belgeler.
- Geleneksel ürün adı kullanım biçimini, varsa etiketleme ve ambalajlamaya ilişkin özel usulleri açıklayan bilgi.
- Geleneksel ürün adı tanımı kapsamında en az otuz yıl süreyle kullanıldığına dair bilgi ve belgeler (Gazete, makale, araştırma yazıları vb.). • Başvuru ücretinin ödendiğine ilişkin bilgi.
- Geleneksel ürün adına konu ibarenin Latin Alfabesi dışındaki harfleri içermesi halinde, bunların Latin Alfabesindeki karşılığı ve varsa Türkçe çevirisi.

Başvuru yapılırken aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir: • Başvuru vekil

aracılığıyla yapılıyorsa vekilin kimlik ve iletişim bilgileri gereklidir.

- Geleneksel ürün adı tescil başvurusunda bulunan, ürünün üretimi, işlenmesi veya ilgili diğer işlemleri hakkında yeterliğe sahip, yasal kuruluş biçimine bakılmaksızın herhangi bir dernek, birlik veya benzeri örgütten oluşan tarafsız bir denetim komisyonu oluşturmakla yükümlüdür. Denetim hükümlerine uygun olarak denetim biçimini ayrıntılı olarak açıklayan ve örnek denetim tutanağını da içeren bilgi ve belgelerin başvuru formunda bulunması gerekmektedir.

Yabancı Ülke Kaynaklı Başvurular

Yabancı ülke kaynaklı başvurular yapılırken yukardaki bilgilere ek olarak uluslararası anlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla, başvuruya konu ad ve işaretin kaynak ülke veya uluslararası toplulukta korunduğuna, denetim şartlarının kaynak ülke veya uluslararası toplulukta sağlandığına ve kaynak ülke veya uluslararası topluluğun Türkiye kaynaklı başvurulara eşit koruma sağladığına dair resmi belgenin aslı veya yetkili mercilerce onaylanmış sureti ile bunların yeminli tercüman tarafından onaylanmış Türkçe çevirisi Kuruma sunulur.

Tescillenebilen Ürün Grupları

Başvuru formunda bahsi geçen ürün grupları aşağıda sıralanmaktadır. Ürün grupları gerek başvurunun gerek ise incelemenin daha kolay yapılmasını sağlamaktadır.

- Peynirler.
- Peynirler ve tereyağı dışında kalan süt ürünleri.
- Tereyağı dâhil katı ve sıvı yağlar.
- Dondurmalar ve yenilebilir buzlar.
- Alkolsüz içecekler.
- Çikolata, şekerleme ve türevi ürünler.
- Fırıncılık ve pastacılık mamulleri, hamur işleri, tatlılar.
- Yiyecekler için çeşni/lezzet vericiler, soslar ve tuz.
- İşlenmiş ve işlenmemiş et ürünleri.
- Bal.
- İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar.
- Yemekler ve çorbalar.
- Biralar ve diğer alkollü içkiler.
- Tütün
- Halılar ve kilimler.
- Dokumalar.
- Halılar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatı ürünleri.
- Diğer ürünler (Yukarıdaki gruplara dâhil edilemeyen ürünler uygunluk bakımından özellikle incelenecektir.)

denetim dönemleri (üretim, pazarlama, saklama, ambalajlama aşamaları gibi) ve denetleme kriterleri konusunda açıklayıcı bilgilerin başvuru formunda yer alması gerekir.

Başvuru formunun denetim kısmında tescil başvurusu yapan kişinin oluşturduğu denetim komisyonu tarafından ürünün üretimi ve pazarlanması ve ayrıca amblemin kullanımı denetlenir. Komisyon üretim durumlarını sürekli kontrol eder. Denetim işlemi için konu ile ilgili uzman ve tarafsız kurum veya kuruluşlarla işbirliği yapılabilir. Bunun yanı sıra piyasa denetimi yetkili kurum veya kuruluşlarca komisyon denetiminden bağımsız olarak yapılmaktadır. 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile diğer kanunlarda yer alan coğrafi işaretlerin ve geleneksel ürün adlarının denetimine ilişkin hükümler saklıdır.

Tescilli coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adları sicilde belirtilen şartlara uygun olan ürünlerin üretimi veya pazarlamasında faaliyet gösterenler tarafından kullanılır. Bu kişiler, tescil ettirene, coğrafi işaret ve geleneksel ürün adına yönelik üretim ve pazarlama faaliyeti gösterdiklerine dair bildirimde bulunmakla yükümlüdür.

Coğrafi işaretlerin ve geleneksel ürün adlarının kullanımının denetimi; tescilli coğrafi işaretleri ve geleneksel ürün adlarını taşıyan ürünlerin üretimi, piyasaya arzı veya dağıtım aşamalarında veya ürün piyasada iken kullanımının tescilde belirtilen özelliklere uygunluğunun denetimine ayrıca amblem kullanımının denetimine ilişkin her türlü faaliyeti kapsar.

Denetim komisyonu tescil başvurusunda taahhütnameleri bulunan alanında uzman tarafsız kurum veya kuruluşlarından oluşmalıdır. Taahhütnamede 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu hükümlerine uygun olarak başvuruda belirtilen ve Kurum tarafından yeterliliği onaylanan denetim mercii tarafından yerine getirilir. Sicilde yer alan denetim mercisinde değişiklik, Kurumun onayı ile yapılabilir.

Denetim komisyonu, görevini tam olarak yerine getirmek için yeterli personel, donanım ve diğer olanaklara sahip olarak denetimi etkin bir şekilde yapmalıdır. Denetim komisyonu, üretim aşamalarının yanı sıra şikâyet halinde de denetim yapabilir.

Coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adlarından tarım ve gıda ürünlerine ilişkin piyasa denetimi 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu gereğince tarım ve gıda ile ilgili coğrafi işaretlerin veya geleneksel ürün adlarının kullanımının tescilde belirtilen özelliklere uygunluğunu Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yapılmaktadır.

Coğrafi işaretin ve geleneksel ürün adının kullanımına ilişkin denetim raporları her yıl Kuruma ibraz edilmek zorundadır.

Kuruma ibraz edilen denetim işlemlerinde eksiklik görülmesi halinde, bu eksiklik tescil ettirene bildirilerek altı ay içinde eksikliğin giderilmesi istenir. Yapılan denetimin yeterince ve gereği gibi yerine getirilmemesi halinde denetim mercisinde değişiklik Kurumun onayı ile yapılabilir.

Denetim işlemlerinin belirtilen biçimde yerine getirilmemesi veya eksikliklerin verilen süre içerisinde tamamlanmaması durumunda, tescilli coğrafi işaret veya geleneksel ürün adının hükümsüz sayılmasına karar verilebilir.

BAŞVURUDA VE TESCİLDE DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ

Tescil edilen coğrafi işaretin veya geleneksel ürün adının tescile konu özelliklerinde iklim değişikliği, teknolojik gelişmeler ve üretimde yeni metotların geliştirilmesi gibi nedenlerle değişiklik olması veya tescil belgesinde yer alan bilgilerde hata bulunması halinde değişiklik talebi, menfaati bulunanlar tarafından Kuruma yapılabilir. Değişiklik talepleri imzalı değişiklik talep formu ile Kuruma sunulur. Değişiklik talebinde bulunanın tescil ettiren olmaması halinde Kurum, değişikliği Bültende yayımlamadan önce tescil ettirene bilgi verir ve varsa kendisine yapılan bildirimden itibaren bir ay içinde görüşlerini bildirmesini ister. Değişikliğin Bültende yayımlanması halinde tescil ettiren usulüne uygun biçimde itiraz edebilir. Kurum, değişikliğin kesinleşmesi halinde değişikliğin ilgililerce uygulanması için gerekli tedbirleri almasını tescil ettirenden ister.

Coğrafi işaret veya geleneksel ürün adı başvurusu yapanların veya tescil ettirenlerin, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda belirtilen şartları sağlamadığına mahkeme tarafından karar verilmesi veya bu durumun Kurum tarafından resen tespiti ya da başvuru yapan veya tescil ettiren kişiler tarafından değişiklik beyanının Kuruma yazılı olarak bildirilmesi hâlinde bu karar, tespit ya da beyan Bültende yayımlanır. Başvuru yapan veya tescil ettiren kişiler tarafından değişiklik beyanının elektronik ortamda doldurulmuş imzalı değişiklik formu ile Kuruma sunulması zorunludur.

COĞRAFI İŞARETLER VE GELENEKSEL ÜRÜN ADLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE HAKKIN SONA ERMESİ

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarının tescili belirli bir süre için yapılmaz. Koruma süresi olmadığından marka korumasındaki gibi koruma süresinin yenilenmesi de yoktur. Tescil her ne kadar süre sınırlaması olmadan yapılsa da bazı durumlarda koruma sona erebilir. Sona erme, tescilin hükümsüzlüğüne mahkeme tarafından karar verilmesi ile mümkündür. Mahkeme karar verirken sınırlı nedenlere dayanabilir. Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tanımına uymayan tesciller, başvuru hakkına sahip olmayanlar tarafından tescil ettirilmiş coğrafi işaretler ya da ürün adları veya başvuru şartlarına uygun olmayan tescillerin hükümsüzlüğü menfaati olanlar tarafından mahkemeden istenebilir. Ayrıca denetim işlemlerinin yeterince ya da belirtilen şekilde yapılmaması halinde de bu tescillerin hükümsüzlüğüne karar verilebilir.

AVRUPA BİRLİĞİ NEZDİNDE COĞRAFI İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADI KORUMASI

Avrupa Birliği'nde menşe adı, mahreç işareti ve geleneksel ürün adı koruması 21 Kasım 2012 tarih ve 1151/2012 sayılı Tüzük ile sağlanmaktadır. 1151/2012 sayılı Tüzük uyarınca coğrafi işaret, geleneksel ürün adı koruması elde etmek isteyen kişiler; bu adları ve işaretleri öncelikle kendi ülkelerindeki ulusal otoritelerde tescil edilmek zorundadır. Ulusal mevzuata göre tescilli coğrafi işaretlerin Avrupa Birliği nezdinde tescili için AB Komisyonuna başvurulabilir.

ÖNEMLİ BİLGİLER

Coğrafi işaret işlem formlarına

<http://www.turkpatent.gov.tr/TurkPatent/forms/informationDetail?id=104>

➤ Coğrafi işaret işlem ücretlerine
<http://www.turkpatent.gov.tr/TurkPatent/fees/informationDetail?id=105>

➤ Ücretler için ödeme yapabileceğiniz banka hesaplarına
<http://www.turkpatent.gov.tr/TurkPatent/commonContent/BankAccount>

➤ Başvuru aşamasındaki coğrafi işaretlere
<http://www.turkpatent.gov.tr/TurkPatent/geographicalList/>

➤ Tescilli coğrafi işaretlere
<http://www.turkpatent.gov.tr/TurkPatent/geographicalRegisteredList/>

➤ AB Komisyonu nezdinde yapılacak başvurulara ilişkin genel bilgilere
http://ec.europa.eu/agriculture/quality/schemes/index_en.htm

➤ AB Komisyonuna iletilen menşe adı, mahreç işareti ve geleneksel ürün adı başvurularına ait listeye

<http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html;jsessionid=pL0hLqqLXhNmFQyF11b24mY3t9dJQPflg3xbL2YphGT4k6zdWn34!-370879141>

adreslerinden ulaşabilirsiniz.

